

Tygodnik Gospodarczy

WYDAWNICTWO
IZBY PRZEMYSŁOWO-HANDLOWEJ W POZNANIU

Organ publikacyjny Wojewódzkiego Wydziału Apropiacji i Handlu, Wojewódzkiego Wydziału Przemysłowego, Izby Przemysłowo-Handlowej i Izby Rzemieślniczej w Poznaniu

Rok I

15 grudnia 1945

Nr 3

Obciążenia fiskalne

Problem obciążeń życia gospodarczego daninami publicznymi jest związany tak ściśle z kształtowaniem się jego warunków rozwojowych, iż omawianie tego zagadnienia w ramach szerszej obserwacji gospodarczej musi, rzecz jasna, znaleźć należyte miejsce.

Zawsze nieodzowny, wobec konieczności utrzymania równowagi budżetowej, ciężar danin publicznych jest zwłaszcza w obecnym czasie jednym z zasadniczych momentów włączających się nie tylko w dziedzinę zagadnień budżetowych, lecz w równej mierze i z równym natężeniem w zakres zagadnień ogólnospołecznych.

Jako jedno z narzędzi utrzymania wartości pieniądza na właściwym poziomie, system świadczeń fiskalnych, w zupełnej swej formie jest jednym z tych czynników, który zwalcza radykalnie i konsekwentnie objawy zmierzające do zachwiania wartości środka obiegowego.

Problem zachowania tej wartości zawsze i w każdym ustroju społecznym należał i należy do zagadnień czołowych.

W chwili obecnej utrzymanie wartości pieniądza ma znaczenie o tyle jeszcze pierwszorzędnej wagi, iż złoty polski w dzisiejszej konstelacji gospodarczej jest środkiem obiegowym w terytorialnie oznaczonych granicach.

Nadto właścicielem tego środka jest przede wszystkim świat pracy, drobna posiadłość prywatna oraz utworzone przez te komórki — organa gospodarcze.

Wielkiej finansjery i wielkiej własności, reprezentowanej przez jednostki lub związki kapitałowe, w Polsce już nie ma.

Wszelkie zatem zachwianie wartości pieniądza, ze wszystkimi stąd wypływającymi, jakże ujemnymi konsekwencjami — ugodzić może tylko szerokie rzesze własnych obywateli i własne Państwo.

Ani zagranica, ani jednostki o możliwych fortunach, skutków inflacji naszego środka obiegowego nie odczuwają. — Odczuć je może, jak już wspomniano przede wszystkim tak silnie sterany zawieruchą wojenną, najszerzy ogół naszego własnego społeczeństwa.

Stąd też problem obciążeń podatkowych wchodzi w za-

kres polityki społecznej, gdzie ponoszone przez płatnika ciężary są nie tylko ubytkiem materialnym lecz przede wszystkim spełnieniem jednego z podstawowych obowiązków obywatelskich.

Kwestia utrzymania wartości pieniądza — nie pozwala na ustawiczne zwiększanie jego ilości i konsekwentne podwyższanie ceny dóbr i płacy.

Takie zasady, jako wręcz szkodliwe ulec muszą zasadom racjonalnych poczynań. —

Analizując ogół tych poczynań należy oczywiście stwierdzić, iż li tylko polityka fiskalna nie może rozwiązać całokształtu omawianych zagadnień.

Kwestia podaży dóbr intensyfikacji produkcji w kraju jest nieodzownym współczynnikiem tego rodzaju kolaboracji.

Zaobserwowany przeto wzrost ilości uruchomionych ostatnio warsztatów prze- i wytwórczych napawać winien dozą zdrowego optymizmu. (W dniu 15 kwietnia br. ogólna ilość tego rodzaju przedsiębiorstw wynosiła na terenie województwa poznańskiego 9408; w dniu 1 sierpnia br. liczba ta, nie obejmując ziemi lubuskiej, wyraża się cyfrą 17.376 — co stanowi wzrost o ca 90%).

Związek zachodzący pomiędzy źródłem dochodu, jako składnikiem życia gospodarczego, a systemem obciążeń fiskalnych jest z natury rzeczy wyjątkowo ścisły.

Stąd też wszelkie przemiany ustroju gospodarczego znaleźć winny swój refleks zwłaszcza w ustawach podatkowych.

Szeroko zakrojona reforma obecnie obowiązującego materialnego i formalnego prawa podatkowego nie znalazła jeszcze swej pełnej realizacji z wyjątkiem pewnych zasad i modyfikacji. —

Omówienie tych zagadnień na łamach Tygodnika Gospodarczego oraz naświetlenie problemów wypływających z mających niebawem ukazać się zasadniczych dekretów — stowrzy zatem nieodzowny materiał, informujący szeroki ogół o ich prawach i obowiązkach względem Państwa. —

Stanisław Dudowicz
Dyr. Izby Skarbowej w Poznaniu

W niniejszym numerze:

Obciążenia fiskalne — Polityka podatkowa a sytuacja gospodarcza — Podatek od wzbogacenia wojennego — Sprzedaż i ceny denaturatu — Kalendarzyk podatkowy — Sprawa najmu lokali handlowych i przemysłowych — Manco hurtownika i detalisty

W najbliższych numerach:

Zmiany w podatkach: od uposażeń, obrotowym i dochodowym — Zasady bilansowania w przedsiębiorstwach prywatnych — Właściwe oznaczanie przedsiębiorstw — Dekret o majątkach opuszczonych i porzuconych

Stałe działy:

Skarbowość — Księgowość — Pieniądz i kredyt — Sprawy socjalne — Komunikacja — Ustawodawstwo handlowe — Administracja przemysłowa — Przemysł — Rzemiosło — Handel

Polityka podatkowa w świetle obecnej sytuacji gospodarczej w Wielkopolsce*)

W kraju demokratycznym nie ma chyba obywatela, któryby nie przyznał — choćby nawet wykładnia jego stosunku do Państwa była wątpliwej wartości — iż jak jego własna egzystencja, tak i egzystencja Państwa opiera się na możliwości dysponowania środkami materialnymi.

Na tle takiego ujęcia nie może ulegać wątpliwości, iż świadczenia materialne na rzecz skarbu państwa zajmują w hierarchii obowiązków obywatelskich następną z kolei miejsce po daninie krwi i stąd też aktywność aparatu skarbowego na odcinku wykreślonych mu zadań, jest koniecznością ogólnopolską.

Jeżeli obywatel nie uważałby w sumieniu swym za możliwe, w okresie wojny, kwestionować zasadności powołania go pod broń, to równie o tym wiedzieć powinien, iż do zagadnień podatkowych podchodzić należy nie pod kątem bolesnej, a może krzywdzącej nawet ofiary, lecz najbardziej istotnej konieczności społeczno-państwowej, a dalek, iż podatek jest instytucją prawa publicznego i obligatoryjnym nakazem Państwa a nie chytrze pomyślaną operacją finansową, opartą na umowie między stronami, obwarowanej szeregiem, dobrze zamaskowanych, wilczych dołów.

Gdyśmy w miesiącu lutym stawiali na tutejszym terenie pierwsze kroki organizacyjne w warunkach nieopowiedziane ciężkich i wśród trudności, które zdawały się nie do pokonania, doceniłmy wręcz niezmierną ważność pozycji, którą obejmowaliśmy i doniosłość zadań jakie stoją przed nami. Zdawaliśmy i zdajemy sobie nadal dobrze sprawę z naszej dawnej i obecnej sytuacji, z trudności, płynących z faktu obowiązywania jeszcze dawnego ustawodawstwa podatkowego w obliczu nowej rzeczywistości, ale również zdawaliśmy sobie sprawę z roli, jaką możemy odegrać w dziele odbudowy i przygotowania do wielkich zadań, naszej administracji skarbowej. Jeżeli zaś umiemy w pełni ocenić istotę przełomu, jaki dokonuje się w naszych oczach, to ważnym jest, byśmy na odcinku naszego działania umieli też wyciągnąć odpowiednie konsekwencje fiskalne z nowego stanu rzeczy. W obecnej chwili będzie najistotniejszym wynikiem naszej pracy — wzmocnienie aktywów budżetu państwowego i osiągnięcie wpływów podatkowych, odpowiadających sile gospodarczej i zasobności naszego okręgu.

Stanowisko emocjonalne nas wszystkich wobec przewijających się przed nami, jak w kalejdoskopie, faktów, ogłoszów, opinii czy przewidywań nie powinno jednak, wydaje mi się, zwalniać nas od już czysto rzeczowego tylko przyglądania się całokształtowi dzisiejszej sytuacji, a więc wychodząc niejako ze sceny rozgrywających się wypadków na widownię i obejmując wzrokiem całość historycznych niemal wydarzeń gospodarczych.

Przy obserwacji naszej opierać się będziemy, jak zawsze, na przesłankach mniej emocjonalnych, ale za to o wiele bardziej realniejszych natury. Rzecz w tym tylko, iż w dobie przedokupacyjnej brakło przesłankom tym odpowiednio jasnego poparcia ideologicznego, mogącego być zrozumiałym dla wszystkich.

Przy takim ujęciu, działalność nasza nie może oczywiście ograniczać się do momentów natury prawnoformalnej, technicznej i rachunkowej, lecz realizować musi pewne cele fiskalne i gospodarcze, innymi słowy — realizować pewną politykę. Gdy więc mamy już wytknięty cel naszej działalności, musimy zdać sobie sprawę, jak wyłada sytuacja gospodarcza, na którą wywierac będziemy siłą rzeczy taki czy inny wpływ, w jakich to warunkach tworzy się dochód społeczny, gdzie sa jego źródła potencjalne, w jakim stopniu możemy go uchwycić cyfrowo i stworzyć podstawę dla naszych czynności administracyjnych.

Uspołecznienie wielu gałęzi produkcji, gospodarka planowa, reqlamentacja i kontrola życia gospodarczego, istnienie dwóch rynków — uspołecznionego i wolnego o różnych poziomach cen — te elementy gospodarczo-społeczne wraz z pojawieniem się nowych podmiotów podatkowych w postaci przedsiębiorstw pod zarządem państwowym, instytucyj skomercjalizowanych oraz nowych form działalności gospodarczej Państwa — wywołują konieczność nowego u-

mowania obowiązku podatkowego i wielkości obciążeń podatkowych.

Rynek wolny i rynek uspołeczniony, to są te dwa zagadnienia w płaszczyźnie których musimy poddać analizie nasze poczynania i ustalić plan naszej działalności. Sposób bowiem naszego postępowania nie może być w obydwu przypadkach ten sam. Odmiennie bowiem układa się struktura gospodarcza rynku prywatnego, inaczej zaś uspołecznionego.

Miesiąc kwiecień i maj b. r., w których administracja nasza wyszła z okresu budowy konstrukcyj organizacyjnych poczynając zbierać owoce swej dwumiesięcznej działalności, były niewątpliwie okresem przełomowym w kształtowaniu się zrębów nowego życia gospodarczego na terenie naszego województwa. Okres ten stał jeszcze pod znakiem silnego rozprężenia gospodarczego, którego przyczyn szukamy w blisko 6-cioletniej okupacji, połączonej z całkowitym usunięciem elementu polskiego z życia gospodarczego, w bezpośrednich działaniach wojennych, w wynikach demoralizującej szkoły okupacyjnej i wreszcie w błyskawicznych a głębokich zmianach politycznych.

Objęcie w początkowej fazie odbudowy gospodarczej kraju, niemal całości gospodarki przez zarząd państwowy — kiedy to zasadność natychmiastowego uruchomienia zakładów wytwórczych nie mogła być kwestionowana i uruchomienie ich wogóle było rzeczą ważniejszą, niż konstruowanie sytuacji prawnych i wyjaśnienie kierunku i zasięgu przemian struktury społeczno-gospodarczej — masowy powrót wysiedleńców, konieczność wyrównania cen na terenie naszym do poziomu cen na terenie b. Generalnego Gubernatorstwa, trudności związane z wymianą waluty obiegowej, wszystko to działało niewątpliwie hamująco na pełny start życia gospodarczego w naszym okręgu.

Nie wolno również — nawiązując do polityki niemieckiej w czasie okupacji — zapominać, iż zarówno rolnictwo, jak przemysł i handel polski w całości niemal oddane zostały w ręce napływowego elementu zaborczego. Polski stan posiadania w tych dziedzinach przedstawiał zaledwie znikomą i gospodarczo nic nie znaczący odsetek.

Nowopowstała sytuacja zastaje zatem handel polski, jako nieistniejący w ogóle, przemysł natomiast, jako całkowicie zdeorganizowany i zdekompletowany tak, iż rozpoczęły one swą odbudowę całkowicie od podstaw. Brak — jeszcze w początkach maja — w niektórych powiatach jakiegokolwiek środka płatniczego nie mógł, rzecz jasna, wpłynąć dodatnio na kształtowanie się wstępnych poczyną ku odbudowie zniszczonego przemysłu i handlu. Ukończona wymiana środków pieniężnych stworzyła wprawdzie pewne nowe możliwości, jednakże polityka gospodarcza poszczególnych powiatów była tak różnorodna, iż nie dała możliwości jakiegokolwiek koordynacji go podarcej. Powstające w podobnych warunkach przedsiębiorstwa ograniczały się raczej do pozornego uruchomienia swych warsztatów pracy i do zachowania przez to praw na przyszłość — szereg natomiast jednostek — pomimo otrzymanych zezwoleń, nie zdecydowało się na wszczęcie swoich czynności. Zwłaszcza w okresie początkowym, zanim wyjaśnił się stosunek władz administracji gospodarczej do handlu wolno-rynkowego i zanim do komórek władz lokalnych dotarły wytyczne centralnych czynników dyspozycyjnych — uruchomienie handlu prywatnego i wolno-rynkowego uległo zahamowaniu.

Ten stan rzeczy nie pozostaje oczywiście dziś jeszcze bez doniosłego wpływu na nasze wymogi fiskalne.

Jeżeli teraz z tego miejsca podniosę trudności, na jakie napotyka **inicjatywa prywatna**, to dzieje się to wyłącznie w interesie podatników najbłabszych ekonomicznie, drobnych rzemieślników i drobnych kupców, żyjących z pracy rąk własnych, lecz nie dotyczy to tych wszystkich — a jest ich moc — którzy zdobyli i utrzymują silny potencjał ekonomiczny.

Mogę zapewnić, iż również na naszym odcinku zdajemy sobie sprawę z tego, iż Polska odrodzona zrewidowała gruntownie swój pogląd na rolę i znaczenie handlu prywatnego, przy czym niepomiernie znaczenie w przyśpieszeniu tego koniecznego procesu, odegrało dążenie rządu do unarodowienia życia gospodarczego w pełnym zrozumieniu naturalnych konsekwencji polskich warunków ekonomicznych i społecznych.

*) Z przemówienia Mgr. S. Mielczarzewicza, na zjeździe okręgowym Związku Zaw. Pracowników Skarbowych R. P. w dniu 13 listopada 1945 r. przy udziale przedstawicieli władz państwowych i samorządowych, świata pracy, organizacji gospodarczych i politycznych.

Warunki zatem społeczne - polityczne, w jakich ma działać i rozwijać się handel prywatny, wydają się być korzystne.

Pozostaje jednak do wyjaśnienia ocena szans rozwojowych tego handlu. I tutaj nasuwa się pytanie, czy i w jakim stopniu handel prywatny posiada w obecnym układzie stosunków w naszym okręgu, warunki materialne do należytego rozwoju i to rozwoju takiego, któryby pozwolił uaktywnić wszystkie wolne ręce robocze i przyczynić się do podniesienia aparatu wymiany przynajmniej na poziomie w obecnej chwili dla nas niezbędny.

Przyznając handlowi prywatnemu i aparatowi wymiany prawo do życia możemy zapewnić, iż na odcinku naszej działalności prawo to nie będzie w jakiegokolwiek formie zakwestionowane. Chcielibyśmy raczej wskazać zdrowe inicjatywie prywatnej, iż ona — ama dopuszcza do stworzenia i korzysta z usług zbudnego we własnym jej mniemaniu, pośrednictwa, które stało się dziś tak popularne, dając okazję do daleko idących wniosków, a za którym niejednokrotnie ukrywają się interesy gospodarce jednostek i grup.

Inicjatywie prywatnej nie wolno zapominać o tym, iż aparat handlowy zbyt prymitywny w swych założeniach nie jest aparatem o maksymalnej sprawności gospodarczej, co musi się odbić i na produkcencie i na spożywczy.

Jeśli więc inicjatywa prywatna przychodzi nam się żalić np. na spóździelczość, która — mówią niekiedy wprost — jest ich wrogiem, to mamy na to odpowiedź jasną i jedyną: w walce konkurencyjnej — jeżeli tak można nazwać szlachetną rywalizację handlu prywatnego z handlem spółdzielczym — zwycięży najsprawniejsza usługa, oddana gospodarce społecznej. Wrogów zaś handlu prywatnego szukajmy raczej w zbyt małej aktywności i rzutkości, w nadmiernej jednostronności kierunku (nadmiar np. przedsiębiorstw spożywczych, restauracyjno-gospodnich itd.), w niechęci do działania zespołowego zwłaszcza w hurcie, w okazywaniu chęci do konsumowania zamiast inwestowania zysków i t. d.

Jakiegokolwiek bądź byłyby przesłanki akcji, zmierzających do zamykania się w obrębie własnych interesów, a przygotowanych na platformie egoizmu gospodarczego, wynikiem zawsze będzie zanik tempa gospodarczego.

W polityce podatkowej naszego okręgu zapisujemy na nasz rachunek to, iż uznajemy chętnie trudności inicjatywy prywatnej np. w pokryciu zapotrzebowania towarowego gdy wyprzedaje się posiadane remanenty towarów i gdy źródła nowego zaopatrywania się są nieraz wyczerpane, w niezawsze pomyślnym dla naszego terenu rozwiązaniu zagadnienia ponemieckich remanentów towarowych, w silnym obciążeniu kalkulacji nadmiernymi kosztami transportowymi, w braku kapitału obrotowego itd.

Musimy jednak odmówić uznania temu sektorowi prywatnemu, który pozostaje w rękach elementów, tkwiących w społecznej negacji wobec obowiązku podatkowego.

Na tym odcinku sprawa przedstawia się, już nie tylko dla Skarbu Państwa ale dla całości naszej gospodarki, groźnie. Przede wszystkim dlatego, iż cechą tego rynku prywatnego jest tajność źródeł nabywania surowców i towarów, korzystanie w szerokim zakresie z okazynego kupna, którego źródłem są nieujawnione remanenty, nieprawidłowe przydziały, towary przywożone z zachodu i przemycane z zagranicy, nielegalna produkcja itp.

Zjawiska te stają się tym bardziej niebezpieczne, że często ukrywają się w cieniu rynku uspołecznionego.

Tu już chyba nie może być mowy o celowej i zdrowej inicjatywie prywatnej i o przesłankach, uzasadnionej ekonomicznie, kalkulacji kupieckiej. Tu już ujawnia się egoistyczna i szkodliwa pod każdym względem gra elementów indywidualizmu nieskoordynowanego gospodarczo i przeczącego w sposób najjaskrawszy elementarnym tendencjom demokratycznych zasad ekonomicznych. Tak pojmowana inicjatywa prywatna przynosi tym graczom niewątpliwie odczucia korzyści, gospodarce zaś społecznej tym większe szkody.

Taka inicjatywa konstruuje hamulce, które nieoczekiwanie nabierają zdolności motorycznych, działając wstecznie na mechanizm gospodarczy i cofając go tak dalece, iż wszystkie zarządzenia uderzają w pustkę lub wywołują skutki wręcz przeciwne od zamierzonych.

Wobec tego rynku prywatnego uzasadnioną jest niemal każda wysokość świadczeń na rzecz Skarbu Państwa tym bardziej, że skala potrzeb Państwa, wobec rozmiaru szkód i zniszczeń, dokonanych przez okupanta na majątku społecznym, jest dzisiaj nieograniczona. Obywatele zaś, operujący

w tym sektorze z łatwością dostosowują się do każdego poziomu cen, zaspokajając potrzeby, które dla świata pracy pozostaną na długo jeszcze w sferze marzeń.

Nic dziwnego tedy, że stwarza nam obzrymie trudności jedno z kluczowych zagadnień, jakim jest rynek pracy i problem rąk roboczych. Operowanie na tym odcinku liczbami statystycznymi nie doprowadziłoby do pożądaných wyników i zaciemniłoby tylko obraz sytuacji faktycznej. Rażąca dysproporcja pomiędzy cenami wolnorynkowymi a zarobkami pracowniczymi, przy równoczesnym niedostatecznym wyżywieniu, prowadzi do niepokojącej ucieczki z rynku pracy wielkiej ilości rąk roboczych i szukania w wolnym i pokątnym handlu lepszych źródeł dochodu. Normalne zarobki pracownice nie są w żadnym razie nawet minimalną podstawą zaopatrzenia rodziny.

Czyż na tle tego zagadnienia może być mowa o moralnym i społecznym uzasadnieniu dążności przedsiębiorców do zatrzymywania u siebie nadwyżek nadmiernych, pochodzących z wojenno-kuniunkturalnych a jakże często spekulacyjnych interesów?

Ileż mamy takich przedsiębiorstw, których dzienny tylko zysk przekracza kilkakrotnie miesięczny zarobek pracownika umysłowego czy fizycznego. Wydaje mi się, iż w obliczu zasady sprawiedliwego podziału dochodu społecznego, nikt nie wskaże dostatecznych podstaw natury ekonomicznej do liberalnego traktowania tej grupy podatników. Sądzę, iż w tym najlepiej wyrazi się prawdziwy demokratyzm polityki podatkowej, jeśli okaże się silną rękę wobec tych, którzy z uwagi na swój potencjał ekonomiczny podatki płacić mogą a pobłażliwość dla ekonomicznie słabszych.

Wobec tych, niewątpliwie głęboko ujemnych objawów w życiu gospodarczym, te sankcje, które w obecnym układzie obowiązującego ustawodawstwa stoją do dyspozycji władz skarbowych, nie wystarczą i wymagana jest bezpośrednia ingerencja kompetentnych czynników państwowych i społecznych, gdyż zjawiska te przeczą zasadniczym celom narodowej polityki gospodarczej i interesom ogółu. Ile zaś z takiego układu stosunków wynika szkód dla Skarbu Państwa, tego nie trzeba dowodzić.

To byłyby sektor prywatny. Pozostaje jeszcze nowy sektor — nazwijmy go upaństwowionym lub uspołecznionym. I tu w chwili obecnej sytuacja nie przedstawia się lepiej. Tutaj dręcząca nas choroba gospodarcza poprzez fałszowanie spisów remanentów w chwili obejmowania przedsiębiorstw w pierwszych dniach i tygodniach po wyzwoleniu, poprzez — do dziś dnia nieujawnione remanenty, będące przedmiotem obrotu handlowego — kroczy do nielegalnej produkcji, dokonywanej przez kierowników firm, pozostających pod zarządem państwowym, nielegalnie puszczanej na rynek i nie deklarowanej do opodatkowania. Dalej, wbrew założeniom polityki cen, stosowanej przez Rząd, dobija się do cen rynkowych niczym nieuzasadnioną marżę zysku, dochodzącą niejednokrotnie do kilkuset procent.

Na marginesie tego zagadnienia wypada podkreślić, iż jeśli przed wojną mieliśmy trudności w określeniu rozmiarów operacji gospodarczych w sektorze jednej ceny, to problem ten w dzisiejszym układzie rzeczy przy istniejącym dualizmie cen, rozrasta się do rozmiarów niezwykłych. Wydaje się rzeczą niewątpliwą, iż w obecnym okresie odbudowy gospodarczej, utrzymanie dualizmu cen jest może koniecznością ekonomiczną, ale również zasadnym wydaje się być twierdzenie, iż dualizm ten jest źródłem zła, gdyż współczynniki kształtowania się cen są zbyt często natury nie gospodarczej, a raczej wyraźnie spekulacyjnej; dla opanowania ich, wysiłki samej tylko administracji skarbowej bez sprawnego i zgodnego współdziałania z nią wszystkich agend administracji gospodarczej, nie wystarczą.

Bez względu jednak na czas i wynik tych dążeń, istnieje w tej właśnie dziedzinie niezliczona ilość możliwości fiskalnych, które winny być wykorzystane dla podniesienia dochodów Skarbu Państwa.

Konkretnie — jeżeli obowiązujące przepisy przewidują wymóg oparcia wymiaru podatku na materiale faktycznym — władze skarbowe nastawić powinny cały aparat wymiarowy na konieczność uchwycenia rzeczywistych podstaw wymiaru tak, by one odpowiadały faktycznym stosunkom przedsiębiorstwa, rozmiarom dokonywanych transakcji i skali zarobków. Cały zaś system środków formalnych i wypracowane metody techniki wymiarowej wskazują nawet w obecnym układzie rzeczy jeszcze wystarczającą ilość dróg, którymi dojść możemy do realizacji tego postulatu i określenia w potrzebie z urzędu, właściwego rozmiaru obowiązku podatkowego.

Mgr. Tadeusz Spaczyński

Nadzwyczajny podatek od wzbogacenia wojennego

(Dekret z dnia 13 kwietnia 1945 r. Dz. U. R. P. Nr 13, poz. 72; rozporządzenie wykonawcze z dnia 27 czerwca 1945 r. Dz. U. R. P. Nr 23, poz. 135, okólnik Ministerstwa Skarbu z dnia 30 maja 1945 r. L. D. V. /4—4/19/45. Dz. Urz. Min. Sk. Nr 25, poz. 182).

Miniona wojna spowodowała ogólne zubożenie ludności naszego kraju. Niemniej jednak niektóre osoby, dzięki różnym zbiegom okoliczności, zdołały w okresie wojny powiększyć swój stan posiadania, uzyskać wzbogacenie. To właśnie wzbogacenie wojenne jest przedmiotem opodatkowania nadzwyczajnym podatkiem od wzbogacenia wojennego, wprowadzonym dekretem z dnia 13 kwietnia 1945 r.

Kto podlega podatkowi

W myśl dekretu opodatkowaniu podlegają osoby fizyczne, prawne i spadki wakujące, które w okresie od dnia 31 sierpnia 1939 r. do dnia 30 czerwca 1945 r. bądź

1. nabyły własność gruntu, budynku, placu niezabudowanego, przedsiębiorstwa handlowego, przemysłowego lub innego, towarów, surowców, narzędzi produkcji itp., kapitałów i należności, ruchomości domowych i innych przedmiotów, służących do osobistego użytku oraz wszelkich innych nie wymienionych wyżej przedmiotów majątkowych, bądź
2. powiększyły lub ulepszyły posiadany już przed wojną majątek, bądź też
3. spłaciły zobowiązania przedwojenne.

Osoby te miały obowiązek złożenia zeznania do wymiaru podatku.

Zwolnienia podatkowe

Dekret zwalnia od podatku:

Państwo, związki samorządowe, przedsiębiorstwa państwowe i samorządowe, przymusowe związki prawa publicznego, związki zawodowe, spółdzielnie oraz osoby prawne, których dochody są w całości obracane na cele naukowe, oświatowe, kulturalne, wyznaniowe, dobroczynne, na cele pomocy poszczególnym grupom ludności i na inne cele użyteczności publicznej.

Sposób wymierzenia podatku

Podstawę opodatkowania stanowi nadwyżka wartości majątku, wynikła dla płatnika w okresie od dnia 31 sierpnia 1939 r. do dnia 30 czerwca 1945 r.

Nadwyżkę tę oblicza się u osób fizycznych i spadków wakujących w następujący sposób:

a) jeśli wzbogacenie polega na nabyciu w okresie od dnia 31 sierpnia 1939 r. do dnia 30 czerwca 1945 r. przedmiotów majątkowych — ustala się przeciętną wartość obiegową tych przedmiotów na dzień 30 czerwca 1945 r., po ewentualnym potrąceniu wartości obiegowej przedmiotów sprzedanych w tymże okresie, jeżeli wpływy ze sprzedaży zostały istotnie zużyte na to nabycie;

b) jeśli wzbogacenie polega na powiększeniu lub ulepszeniu posiadanego już przed wojną majątku — ustala się przeciętną wartość obiegową na dzień 30 czerwca 1945 r. przedmiotów majątkowych, posiadanych przez płatnika w dniu 31 sierpnia 1939 r. oraz w dniu 30 czerwca 1945 r. Otrzymała różnica wartości stanowi wzbogacenie wojenne, podlegające opodatkowaniu.

Przy obliczaniu nadwyżki nie uwzględnia się strat wojennych w majątku, nabytym przed dniem 1 września 1939 r. Nie wlicza się jednak do wzbogacenia wojennego majątku ruchomego, służącego do osobistego użytku, a nabytego w miejsce posiadanego przed wojną takiegoż majątku w granicach jego wartości, o ile ten majątek uległ zniszczeniu lub zaborowi w czasie wojny.

Za wzbogacenie uważa się również spłaty zobowiązań przedwojennych, z wyjątkiem spłat ratalnymi, dokonanych w myśl z góry ustalonych planów amortyzacyjnych z tytułu kredytu długoterminowego, przy czym podstawę opodatkowania stanowi w tym przypadku 10-krotna suma spłaconego zobowiązania przedwojennego.

Dla lepszego zorientowania się podaję kilka przykładów ustalenia podstawy opodatkowania.

Przykład 1.

Płatnik posiadał:

w dniu 31 sierpnia 1939 r.

- a) gospodarstwo rolne 10 ha
- b) dom

c) umeblowanie na 2 pokoje i kuchnię wartości obiegowej na dzień 30 czerwca 1945 r. — zł 25.000,—

w dniu 30 czerwca 1945 r.

- a) gospodarstwo rolne 10 ha
- b) plac (dom uległ zburzeniu)
- c) przedsiębiorstwo

d) umeblowanie na 4 pokoje i kuchnię wartości zł 40.000,—.

Podstawę opodatkowania stanowi przeciętna wartość obiegowa przedsiębiorstwa plus różnica wartości umeblowania, ustalona drogą porównania stanu przedwojennego ze stanem na dzień 30 czerwca 1945 r. wg. wartości obiegowej na dzień 30 czerwca 1945 r. t. j. 40.000,—25.000,— = 15.000 zł, przy czym potrącenie strat, poniesionych na skutek zniszczenia domu jest niedopuszczalne.

Przykład 2

Płatnik posiadał:

w dniu 31 sierpnia 1939 r.

- a) dom

w dniu 30 czerwca 1945 r.

- a) — (sprzedał)
- b) młyn

Podstawę opodatkowania stanowi przeciętna wartość obiegowa młyna, przy czym od wartości tej płatnik może odliczyć wartość obiegową domu, jeżeli udowodni, że dom został sprzedany na kupno młyna.

Przykład 3.

Płatnik posiadał:

w dniu 31 sierpnia 1939 r.

- a) przedsiębiorstwo detaliczne

w dniu 30 czerwca 1945 r.

- a) hurtownię
- b) spłacił dług przedwojenny w kwocie zł 10.000,—.

Podstawę opodatkowania stanowi różnica w wartości przedsiębiorstwa posiadanego w dniu 30 czerwca 1945 r. i w dniu 31 sierpnia 1939 r. wg. oceny na dzień 30 czerwca 1945 r. plus 100.000,— zł (t. j. 10.000×10).

Wzbogacenie wojenne osób prawnych ustala się w taki sam sposób bez względu na wysokość wykazanych księgami handlowymi zysków lub strat w okresie od 31 sierpnia 1939 r. do 30 czerwca 1945 r.

Jeżeli wzbogacenie wojenne zostało uzyskane na imię małżonka płatnika lub osoby, pozostającej z płatnikiem w ciągu roku w faktycznej wspólnocie małżeńskiej, wzbogacenie to dolicza się do wzbogacenia wojennego płatnika.

Do wzbogacenia płatnika należy również doliczyć wzbogacenie uzyskane na imię krewnych zstępnych, jeśli płatnikowi służy prawo zarządu lub użytkowania ich majątku.

W przypadku, gdy zajdzie uzasadnione domniemanie, że osoby, na imię których został nabyty majątek, nie posiadały w chwili kupna własnych funduszy i nabyły go za fundusze płatnika, wartość tego majątku dolicza się do wzbogacenia płatnika.

Nie uważa się za wzbogacenie:

a) spadków, legatów, darowizn i posagów, pochodzących z majątku posiadanego przez spadkodawcę lub darczyńcę w dniu 31 sierpnia 1939 r.,

b) kapitałów, otrzymanych z tytułu ubezpieczenia na życie,

c) nadziału ziemi, dokonanego na podstawie dekretu o przeprowadzeniu reformy rolnej,

d) przyrostu naturalnego lub doliczenia odsetek ustawowych oraz

e) wzrostu wartości obiegowej przedmiotów majątkowych, posiadanych jeszcze przed dniem 1 września 1939 r.

Stawki podatkowe

Stawka jest progresywna i wynosi od 15% przy wzbogaceniu ponad 100.000 zł do 75% podstawy opodatkowania przy wzbogaceniu ponad 2.000.000,— zł. Wzbogacenie wojenne nieprzekraczające 100.000 zł jest wolne od podatku.

Wymiar

Władzami wymiarowymi nadzwyczajnego podatku od wzbogacenia wojennego są: w stosunku do osób prawnych — urzędy rewizyjne, w stosunku zaś do osób fizycznych i spadków wakujących — komisje obywatelskie przy urzędach skarbowych.

Komisja obywatelska, reprezentująca czynnik społeczny, składa się z 12 członków i tyluż zastępców. Dyrektor izby skarbowej mianuje na wniosek naczelnika urzędu skarbowego 6 członków i tyluż zastępców z grona płatników podatków bezpośrednich oraz powołuje 6 członków i tyluż zastępców spośród kandydatów, przedstawionych z grona płatników podatków bezpośrednich w podwójnej ilości przez

1. powiatowe rady narodowe (miejskie rady narodowe),
2. rady związków zawodowych (okręgowe i miejskie),
3. Związek Samopomocy Chłopskiej,
4. izby rolnicze,
5. izby przemysłowo-handlowe,
6. izby rzemieślnicze,
7. organizacje właścicieli nieruchomości ludynkowych.

Przewodniczy komisji obywatelskiej naczelnik urzędu skarbowego.

Właściwą dla wymiaru nadzwyczajnego podatku od wzbogacenia wojennego jest ta władza, w okręgu której miał płatnik w dniu 30 czerwca 1945 r. siedzibę lub miejsce zamieszkania albo w braku tegoż miejsce pobytu. Jeśli płatnik nie ma w kraju siedziby, miejsca zamieszkania lub pobytu, wymierza się podatek w tym okręgu, w którym znajdują się podlegające podatkowi przedmioty majątkowe.

Postępowanie wymiarowe przedstawia się w ogólnym zarysie następująco:

Termin do składania zeznań upłynął w dniu 15 września 1945 r.). Osoby prawne powinny były złożyć zeznania we właściwym urzędzie rewizyjnym, osoby fizyczne zaś i spadki wakujące w gminach miejskich — miejscowym komitetom domowym względnie właścicielom domów lub zarządcom nieruchomości, w gminach wiejskich — zarządom gminnym. Przewodniczący komitetów domowych wzgl. właściciele domów lub zarządcy nieruchomości oraz wójtowie gmin mieli obowiązek złożenia zeznania wraz z wypełnionymi należycie i podpisanymi formularzami oświadczeń przestać właściwemu urzędowi skarbowemu w terminie do dnia 18 września 1945 r.). Formularze zeznań i oświadczeń zostały przez urzędy skarbowe uprzednio rozesełane komitetom domowym i zarządom gminnym, które powinny były bezzwłocznie doręczyć formularze zeznań osobom obowiązany do złożenia zeznań.

Urząd Skarbowy, po szczegółowym zbadaniu wszystkich złożonych zeznań, wyłączy z nich te zeznania, z których w sposób niedwuznaczny wynika brak obowiązku podatkowego (t. zw. pierwsze wyłączenie), dla wszystkich zaś innych osób, co do których zachodzi możliwość opodatkowania, założy arkusze wymiarowe, dołączając do nich wszelki posiadany materiał informacyjny i otwiera postępowanie wyjaśniające. Równocześnie urząd skarbowy sporządza w 2 egzemplarzach listę tych osób (domniemanych płatników) wg. gmin, dzielnic miejskich, z oznaczeniem stanu majątkowego na dzień 30 czerwca 1945 r. Jeden egzemplarz listy wykłada się na przeciąg 4 tygodni w lokalu urzędu skarbowego, drugi zaś przesyła się do właściwego zarządu gminnego dla wyłożenia na taki sam okres czasu w miejscu dostępnym dla publiczności.

O wyłożeniu list domniemanych płatników urzędy skarbowe powinny podać do publicznej wiadomości przez ogłoszenie w pismach ewentualnie także przez Radio i wezwać każdego, kto wie o wzbogaceniu wojennym tych osób, a także innych osób, aby doniósł o tym niezwłocznie właściwym komisjom obywatelskim (urzędem skarbowym).

W toku postępowania wyjaśniającego może władza wymiarowa, celem usunięcia wątpliwości, nasuwających się

*) Rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 4 sierpnia 1945 r.

co do prawdziwości i dokładności zeznań, żądać od płatników wyjaśnień, uzupełnień i dowodów, przesłuchiwać świadków i biegłych i t. p. W wyniku tego postępowania okaże się, kto i od czego ma uiścić podatek od wzbogacenia wojennego.

Po wyłączeniu akt tych płatników, co do których okaże się, że nie podlegają podatkowi bądźto z braku obowiązku podatkowego, bądź też z tego powodu, że wzbogacenie wojenne nie przekracza 100.000 zł (t. zw. drugie wyłączenie), urząd skarbowy przedstawi akta pozostałych płatników wraz ze swym wnioskiem komisji obywatelskiej, która ustala wartość wzbogacenia wojennego i wymierza kwotę podatku.

Stan majątku nie może być jednak przyjęty odmiennie od podanego w zeznaniu złożonym w terminie, jeżeli przedtem nie wezwano płatnika do udzielenia wyjaśnień.

O wymiarze podatku należy płatnika zawiadomić nakazem płatniczym. Podatek jest płatny jednorazowo w terminie dni 30, licząc od dnia następnego po doręczeniu nakazu płatniczego.

Od orzeczenia urzędów rewizyjnych służy prawo wniesienia odwołania do izby skarbowej, od orzeczenia zaś komisji obywatelskiej — do komisji odwoławczej przy izbie skarbowej, przy czym prawo to służy zarówno płatnikowi jak i przewodniczącemu komisji obywatelskiej.

Komisja odwoławcza, reprezentująca również czynnik obywatelski, składa się z przewodniczącego oraz 24 członków i tyluż zastępców.

Sposób powoływania oraz tryb postępowania komisji odwoławczej regulują odpowiednie przepisy ordynacji podatkowej (Dz. U. R. P. z r. 1936 Nr 14, poz. 134) z tym, że 12 członków i ich zastępców mianuje Minister Skarbu na wniosek dyrektora izby skarbowej z grona płatników podatków bezpośrednich oraz 12 członków i ich zastępców spośród kandydatów, przedstawionych za pośrednictwem izby skarbowej z grona płatników podatków bezpośrednich w podwójnej ilości przez:

1. wojewódzkie rady narodowe (rady narodowe miast Warszawy i Łodzi),
2. rady związków zawodowych (okręgowe i miejskie),
3. Związek Samopomocy Chłopskiej,
4. izby rolnicze,
5. izby przemysłowo-handlowe,
6. izby rzemieślnicze
7. organizacje właścicieli nieruchomości budynkowych,
8. organizacje samorządu wolnych zawodów (rady adwokackie, izby lekarskie).

Termin do wniesienia odwołania wynosi 30 dni. Orzeczenia instancji odwoławczych są ostateczne.

Niezapłacenie nadzwyczajnego podatku od wzbogacenia wojennego, wymierzonego w ostatecznym toku instancji, pociąga za sobą przepadek opodatkowanego mienia. O przepadku mienia orzeka właściwa izba skarbowa.

Sankcje karne.

Poza tym dekret przewiduje surowe sankcje karne w przypadku niestosowania się do wezwań władz skarbowych, komisji obywatelskiej lub komisji odwoławczej, niezłożenia zeznania, wyjaśnień lub usiłowania utrudnienia lub udaremnienia czynności władz skarbowych, komisji obywatelskiej albo komisji odwoławczej, a mianowicie karę grzywny do 200.000 zł, która w razie niemożności ściągnięcia ulega zamianie na pracę przymusową lub areszt do 3 lat.

Ponadto w przypadku świadomego zatajenia lub usiłowania zatajenia swego wzbogacenia wojennego, całe wzbogacenie może ulec przepadkowi.

Niezależnie od powyższego mogą urzędy skarbowe za składanie zeznań po terminie wymierzyć grzywnę do wysokości 500 zł z art. 185 ordynacji podatkowej, której przepisy mają również zastosowanie w odniesieniu do postępowania w sprawach nadzwyczajnego podatku od wzbogacenia wojennego.

Jakie podatki płatne są w grudniu?

W miesiącu grudniu płatne są: do dnia 7 bm. podatek od wynagrodzeń. Do dnia 25 bm. zaliczki miesięczne na podatek obrotowy, przypadający do uiszczenia od obrotów, dokonanych w miesiącu listopadzie br. oraz zaliczki miesięczne na państwowy podatek dochodowy, przypadające do uiszczenia od dochodów, osiągniętych w miesiącu listopadzie br.

Natychmiast płatne są podatki, których termin płatno-

ści już upłynął w ubiegłych miesiącach.

Kwoty przypadające do uiszczenia powinni podatnicy sami obliczyć i wpłacić do kasy właściwego Urzędu Skarbowego.

Podatki nieuiszczone w terminach ustawowych stają się zaległościami, które zostaną przymusowo ściągnięte wraz z przypadającymi odsetkami i kosztami egzekucyjnymi.

mrg. Z. M.

Sprzedż i ceny denaturatu

Według posiadanych przez nas informacji, denaturat butelkowy sprzedawany jest w niektórych przedsiębiorstwach prywatnych w Poznaniu po cenie 180—240 zł za 1 litr, podczas gdy cena urzędowa denaturatu wynosi obecnie 100,— zł za 1 litr.

Mało prawdopodobnym jest, iż objaw ten może być wynikiem trudności nabycia denaturatu w detalicznych sklepach Państwowego Monopoli Spirytusowego ze względu na nader wzmózoną ostatnio frekwencję odbiorców wódki monopolowej. Również nie są nam znane ograniczenia (prócz oczywiście miary posiadanych zapasów) w sprzedaży denaturatu w sklepach P. M. S.

Stwierdzamy tu zatem znowu jeden z mnożących się niedziwnych objawów zwyczajnej lichwy i spekulacji, przyczyniających nietylko dotkliwą szkodę interesom Skarbu Państwa lecz przede wszystkim, narażających rzetelnych kupców i lojalnych skądinąd podatników, którzy korzystają z usług zawodowych pośredników i spekulantów, na odpowiedzialność karno-skarbową, niezależnie od odpowiedzialności sądowo-karnej za lichwę i spekulację a nadto na odpowiednie opodatkowanie podatkami bezpośrednimi.

Wobec powszechnie znanego i boleśnie odczuwanego braku opalu, ludność powinna mieć możność zaopatrywania się w denaturat po specjalnie niższej cenie urzędowej, rzesom rzemieślników zaś ułatwiona być powinna droga zakupu, wytrzymująca uczciwą i normalną kalkulację kupiecką.

W obliczu tych potrzeb tym bardziej uderza nad wyraz smutny objaw bezkrytycznego przechodzenia do porządku dziennego nad wysokością cen denaturatu, na przestrzeni których należałoby zwracać uwagę nie mniejszą, niż na ceny innych wyrobów Państwowego Monopoli Spirytusowego.

Z żywym zadowoleniem należy zatem powitać inicjatywę władz skarbowych, które w związku z brakiem dostatecznej ilości denaturatu w obrocie handlowym, ustaliły nowy tryb postępowania przy nabywaniu denaturatu luzem po cenach normalnych (90,— zł za litr) do przerobu przez rzemieślników na artykuły, przeznaczone do dalszego użytku we własnych zakładach.

Osoby zamierzające nabyć denaturat luzem w Wytwórni Państwowego Monopoli Spirytusowego w Poznaniu, przy ul. Komandoria Nr 5, winny na podaniu, skierowanym do Wytwórni P. M. S. uzyskać zaświadczenie właściwego dla miejsca zużycia spirytusu, Rejonu Kontroli Skarbowej, stwierdzające potrzebę nabycia określonej ilości i cel zużycia denaturatu.

Ten tryb postępowania niewątpliwie umożliwi zaopatrzenie rzemieślników w niezbędne ilości denaturatu a równocześnie wyeliminuje możliwości nabywania denaturatu do dalszej odsprzedaży po cenach wygórowanych.

Wspomniane zaświadczenia Rejonów Kontroli Skarbowej opierać się będą na znajomości miejscowych warunków oraz stosunków osób, ubiegających się o nabycie denaturatu.

Omawiany tu tryb postępowania w niczym nie narusza kwestii zakupu denaturatu w detalicznych sklepach wyrobów Państwowego Monopoli Spirytusowego, który to zakup nie podlega żadnym ograniczeniom i gdzie denaturat nabywać można dowolnie w ramach posiadanych zapasów.
mgr. Z. M.

Bilansowanie w przedsiębiorstwach prywatnych

W numerze następnym Tygodnika Gospodarczego postaramy się czytelników naszych zorientować co do sporządzania bilansów w przedsiębiorstwach prywatnych. Do tej pory nie wydały władze skarbowe w tej materii żadnych przepisów i przypuszczają należy że sporządzanie bilansów odbywać się będzie analogicznie do przepisów obowiązujących w przedsiębiorstwach państwowych w oparciu, rzecz jasna — o te przepisy bilansowe, które do tej pory w ustawodawstwie naszym obowiązują.

Prenumerata Tygodnika Gospodarczego podlega odliczeniu od dochodu

Wszystkim Czytelnikom „Tygodnika Gospodarczego” zwracamy uwagę na to, że w myśl okólnika Min. Skarbu z dnia 17. III. 1931 r. L. D. V. 1791 wydatki poniesione za czasopisma i inne wydawnictwa fachowe są potrącalne od dochodu.

Lista przedmiotów, które można jednorazowo potrącać od dochodu.

W następnym numerze rozpoczynamy publikować listę przedmiotów, których okres zużycia nie przekracza lat pięciu.

Manco hurtownika i detalisty przy artykułach kartkowych

Minister Aprowizacji i Handlu zarządzeniem z dn. 5. 10. 45 r. w sprawie ustalenia maksymalnych stawek manca dla hurtownika i detalisty ustalił następujące normy użytkowe (manca) dla hurtownika i detalisty przy towarach reglamentowych:

Artykuł	Wysokość manca w % dla				
	hurtu	detalu	Artykuł	hurtu	detalu
mąka	0,5%	2%	groch i fasola	0,2%	1%
drożdże	—	3%	kawa	—	1%
cukier	0,5%	1%	sól	0,7%	2%
olej	0,5%	1%	ocet luzem	—	2%
kasza	0,5%	1%	nafta	1%	2%
marmelada	1,5%	3%	budyń	—	1%
masło w blok.	—	1%	cukier	0,2%	1%
łój	—	1%	regacizna	3%	4%
smalec	—	1%	nierogacizna	2%	3%
slonina	—	1%			

mydło — fakturowane po wyschnięciu — 1 kawałek — do wartości jednego kg.

Pod pojęciem manca należy uważać manca istotne powstałe przy rozładzie, rozpylaniu, wysychaniu itp. — a nie zarobkowe. Przyczynną manca dla hurtu powstają od chwili odbioru towaru do zmagazynowania — aż do odprowadzenia z magazynu, a manca dla detalistów od chwili odebrania z magazynu aż do rozdzielnictwa kartkowego.

Komitet Obywatelski dla spraw najmu lokali handlowych i przemysłowych.

W dziedzinie najmu lokali handlowych i przemysłowych, do których oczywiście należą także lokale wynajęte na warsztaty rzemieślnicze, powstają pomiędzy wynajmującymi a najemcami częste nieporozumienia na tle określenia wysokości czynszu. Celem uniknięcia ostrzejszych zatargów w tej dziedzinie został powołany Komitet Obywatelski dla spraw najmu lokali handlowych i przemysłowych przy Izbie Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu.

W skład powyższego komitetu wchodzi przedstawiciele następujących organizacji i instytucji: Izby Przemysłowo-Handlowej, Izby Rzemieślniczej, Zarządu Miejskiego, Tymczasowego Zarządu Państwowego, Towarzystwa Właścicieli Domów i Nieruchomości, Związku Przemysłowców na Woj. Poznańskie i Wielkop. Związku Zrzeszeń Kupieckich.

Działalność Komitetu ma charakter opiniodawczy, a do jego istotnych zadań należy wydawanie opinii co do ustalenia słusznego czynszu za lokale handlowe i przemysłowe, nakłanianie stron do dobrowolnego zawarcia ugody wzgl. poddawanie stronom sugestii do oddania sporu pod sąd polubowny, jak również pełnienie — za zgodą stron — funkcji sądu polubownego w tych sprawach.

W dotychczasowej praktyce Komitetu uznaje się wysokość czynszu za słuszną i gospodarczo uzasadnioną, o ile nie przekracza 10-krotnie czynszu płaconego za dany lokal w roku 1939. Oczywiście Komitet bada sprawy indywidualnie, rozpatrując każdorazowo warunki i orzekając w zależności od nich o wysokości słusznego czynszu.

Komitet obejmuje swoją działalnością miasto Poznań i najbliższą okolicę.

Ekspozytura Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu w Gorzowie

Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu komunikuje, że dla terenu ziemi lubuskiej (powiaty ziem zachodnich przyłączone do województwa poznańskiego) uruchomiono ekspozyturę w Gorzowie. Ekspozytura mieści się w Starostwie Powiatowym w Gorzowie. Kierownikiem ekspozytury jest ob. Edward Pilarski. Wszyscy zainteresowani z tamtego terenu mogą się w sprawach należących do zakresu działania Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu zgłaszać wprost do Ekspozytury w Gorzowie.

Przesunięcie terminu Plenarnego Zebrania Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu.

Termin Plenarnego Zebrania Izby, które odbędzie się dnia 21 grudnia b. r. przesunięty został na godz. 10.

Handel zagraniczny

Zrzeszenie eksporterów i importerów R. P.

Dnia 30 listopada i 1 grudnia 1945 r. odbyło się w Warszawie konstytucyjne zgromadzenie członków Zrzeszenia Eksporterów i Importerów przy bardzo licznych udziałach członków z całej Polski w obecności delegatów zainteresowanych Ministerstw, samorządu gospodarczego, instytucji spółdzielczych i prywatnych. Po zagajeniu przez przewodniczącego Komitetu organizacyjnego prez. Barcikowskiego Stefana na przewodniczącego zgromadzenia wybrano prof. Dr. St. Waschkę z Poznania.

Ogólne zgromadzenie przyjęło do wiadomości statut zatwierdzony przez Ministra Aprowizacji i Handlu oraz wybrało władze Zrzeszenia, a mianowicie: Radę Zrzeszenia (na czele której stanął prezes St. Barcikowski oraz wiceprezesa Dr. Polikier z Katowic i Szarski z Krakowa) oraz zarząd (który ukonstytuował się, jak następuje: prezes — prof. Dr. Waschko z Poznania i wiceprezesa Dyr. Lambert Stanisław z Warszawy jako przewodniczący Sekcji eksportowej i dyr. Tarasiewicz Kordian z Gdyni jako przewodniczący Sekcji importowej), — wreszcie Komisję rewizyjną. Z Poznania wszedł do zarządu również Barekowski Stanisław. Postanowiono utworzenie dwudziestu kilku grup branżowych (eksportowych i importowych), z których niektóre podzielono na koła branżowe. Wpisy uchwalono w wysokości zł 1000,— a składki członkowskie w wysokości zł 500,— miesięcznie począwszy od 1 października br. Uchwalono zaproponowany przez Komitet organizacyjny preliminarz budżetowy i wyrażono podziękowanie Komitetowi organizacyjnemu za jego pracę.

Zarząd powołał do dyrekcji dyr. Dr. Marchwińskiego oraz wicedyrektorów Dr. Widymskiego Leona i Jerzego Szturma.

W drugim dniu obrad zostały wygłoszone referaty: Dr. Widymskiego pt. „Inicjatywa prywatna, a handel zagraniczny” oraz dr. Bataglii p. t. „Wnioski dotyczące pomocy dla eksportu”. Po referatach przeprowadzono obszerną dy-

skusję, w toku której Dyrektor Departamentu Handlu Ministerstwa Aprowizacji i Handlu Ryńca wypowiedział się zdecydowanie za udziałem prywatnych przedsiębiorstw w handlu zagranicznym.

Siedzibą Zrzeszenia jest Izba Przemysłowo-Handlowa w Warszawie, Zgoda 7, tel. 470.

Wnioski o przyjęcie do Zrzeszenia Importerów należy zgłaszać przez terytorialnie właściwe Izby Przemysłowo-Handlowe.

Obrót handlowy z Anglią, Francją, Belgią, Holandią, Włochami, Hiszpanią i Portugalią

W związku z mającymi nastąpić w najbliższym czasie rokowaniami handlowymi z Anglią, Francją, Belgią, Holandią, Włochami, Hiszpanią i Portugalią, Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu prosi Firmy zainteresowane w eksporcie i imporcie towarów o możliwie rychłe przesłanie swych postulatów dot. wywozu do tych krajów jak i przywozu artykułów zagranicznych. Postulaty te prosimy opracować dla każdego kraju oddzielnym pismem.

Firmy eksportowe zechcą podać przewidywaną lub posiadaną ilość towaru na eksport w r. 1946 i latach następnych, ponadto ceny franco granica polska lub f. o. b. porty polskie, ewtl. warunki płatności, dostawy, terminy dostawy jak i cechy charakteryzujące jakość towaru etc.

Firmy importowe winny zgłosić roczne zapotrzebowanie na towary z powyższych krajów z uzasadnieniem potrzeby danego przywozu oraz podać o ile możliwe obecne ceny w walucie zagranicznej, conajmniej zaś wartość z r. 1939 w walucie zagranicznej, ostatecznie w złp. Poza tym prosimy o zgłoszenie ew. pretensyj swoich do firm w wyżej wymienionych krajach z czasów przedwojennych jak również ewtl. swoje zobowiązania w stosunku do firm danych krajów z tytułu transakcyj handlowych przedwojennych.

Materiał dot. rokowań handlowych z Anglią należy przesyłać Izbie Przemysłowo-Handlowej do dnia 17. 12. 1945 r.

Zrzeszenie Młynów w Poznaniu

Zrzeszenie Młynów Okręgu Pozn. Izby Przemysłowo-Handlowej zostało powołane do życia z inicjatywy Izby na podstawie okólnika nr 142 Ministerstwa Przemysłu. Do Zarządu weszli obywatele: Roman Sternicki z Poznania jako prezes, Franciszek Dereziński z Wenecji i Maksymilian Tschuschke z Poznania jako wiceprezesa, Aleksander Grandkowski z Poznania, Mieczysław Klemczak z Ponieca, Stanisław Walczak ze Swarzędza, Marian Werbliński z Łęczycy, Stanisław Szpak z Murowanej Gośliny, Antoni Panecki z Januszewa.

Celem Zrzeszenia jest obrona interesów młynarstwa w porozumieniu z władzami, najszerze poradnictwo w sprawach ustawodawczych, prawnych i technicznych, systematycznie prowadzony rejestr sił fachowych, ustalanie kwalifikacji zawodowych, szkolenie zawodowe, opiniowanie projektów ustawodawczych.

Biura Zrzeszenia mieszczą się w Poznaniu przy ul. Mickiewicza 31.

Uruchomienie Zachodniej Agencji Prasowej

Rozpoczęła swą działalność Zachodnia Agencja Prasowa (Z. A. P.) powołana do życia jako dziennikarska spółdzielnia pracy i zatwierdzona przez Ministerstwo Informacji i Propagandy (L. dz. D/1557/DIP). ZAP podawać będzie infor-

macje i omówienia zagadnień Ziem Zachodnich, Ziem Odzyskanych oraz problematyki niemieckojęzycznej. Adres redakcji i administracji Z. A. P.: Poznań, ul. Chelmońskiego 2. Tel. 68-22.

Aktualne książki

Peretiatkowicz — Wstęp do nauk prawnych	80,—
Peretiatkowicz — Podstawowe pojęcia prawa administracyjnego	100,—
Bieńkowski — Psychologia kierownictwa	50,—
Namitkiewicz i Rakower — Ustawa o majątkach opuszczonych (komentarz)	180,—
Egler — Zbiór najważniejszych przepisów prawnych	170,—
Polska Zachodnia — Mapa Komunikacyjna — administracyjna wraz z skorowidzem podziałka 1 : 1.000.000	50,—
Idziemy na Zachód — Opis odzyskanych Ziem Śląskich nad Odrą i Nysą	40,—
Mięta — Bieżące odsetki na rachunkach bieżących (Metoda saldowa)	45,—
Kodeks postępowania karnego w sprawie	90,—
Kodeks karny — Prawo o wykroczeniach w sprawie	70,—

Redakcja: Izba Przemysłowo-Handlowa
w Poznaniu, ulica Mickiewicza 31
Tel.: 78-62, 23-65, 23-66

Ogłoszenia przyjmuje „PAR” Polska
Agencja Reklamy Fr. Krajna —
Spadkobiercy Poznań, ul. Fr. Rataj-
czaka 7 — Tel. 30-80 i oddz. Kraków
Rynek Gł. 46 — Tel. 503-66

Administracja: Księgarnia Wilak Po-
znań, ul. Kantaka 10 — Tel. 44-40
Konto P. K. O. — V - 4085
Cena numeru 10,— zł, prenumerata
kwartalnie 100,— zł

Wielkopolska Centrala Żelaza

Zarząd Państwowy

Centrala w Poznaniu, ul. Żydowska 2/3 Nr telefonu 32-53
Oddział w Skalmierzycach Nowych, ulica Hallera
telefon Skalmierzce 144

Poleca **Żelazo, blachy, rury, towary
żelazne i urządzenia sanitarne**

Krzesła

taborety

stoły biurowe

i inne

poleca

Fabryka Mebli Antoni Tabaka

Swarzędz pow. Poznań

WŁ. STOPA

Przedsiębiorstwo krycia dachów

POZNAŃ, UL. BUKOWSKA 15 - TEL. 6151

wykonuje krycie dachów
wszelkiego rodzaju

„CHEMERGON”

Fabryka chemiczno-farmaceutyczna
Poznań, ul. Fabryczna 31 - Tel. 21-70

poleca ogólnie znanej jakości preparaty:

puder dziecięcy „Wanolan”

pudry kosmetyczne „Wanolan”
we wszystkich odcieniach

Baby-Cream „Wanolan”

balsam mentolowy złożony

cukierki Eu-Mint

przeciw kaszlowi i chrypcie

Szan. Odbiorcom

poleca się i obecnie
znana z przed wojny
z swej sumiennej obsługi

Fa. Bracia Lilpop Szulc i Ska

Poznań, Czerwonej Armii 4 - Tel. 34-80

Narzędzia i artykuły techniczne
wszelkiego rodzaju

Szczeliwa - asbest - pasy zapędowe

Poznańska Centrala Dostaw Technicznych

Poznań, ulica Kantaka 10 telefon 26-05

Dział artykułów technicznych ∴ Dział elektrotechniczny

Przedstawicielstwo:

Fabryki R. Tschakert Warszawa

na województwo poznańskie i ziemie odzyskane